

 ntihar Giri iminde Bulunan Olgulara Yönelik Acil Sağlık  al  anlar n n Tutumları  l  i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026).  ntihar Giri iminde Bulunan Olgulara Yönelik Acil Sağlık  al  anlar n n
Tutumları  l  i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23728>

Özet

İntihar Girişiminde Bulunan Olgulara Yönelik Acil Sağlık Çalışanların Tutumları Ölçeği (İGYTÖ), acil servislerde görev yapan sağlık çalışanları, intihar girişiminde bulunan bireylere karşı geliştirdikleri tutumları ölçmek amacıyla 2013 yılında geliştirilmiştir. Özgün bir ölçektir. Ölçek, toplam 28 maddeden ve altı farklı alt boyuttan oluşmaktadır. Bu ölçek, sağlık profesyonellerinin intihar girişimine yönelik algıları, yardım etme istekliliklerini ve bu olgulara yaklaşımları değerlendirilerek, hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik eğitim ve müdahale programlarının geliştirilmesine bilimsel zemin sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

İntihar Girişimi, Tutum, Acil Sağlık Çalışanları, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

H. G. Er, Z. Şimşek, A. T. Aker

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, acil sağlık hizmetlerinde çalışan profesyonellerin, intihar girişiminde bulunan hastalara yönelik tutumlarını sistematik ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Acil servisler, intihar girişimlerinin ilk müdahale edildiği kritik birimler olduğundan, çalışanların tutumları hasta bakımının kalitesini ve hastaların tedaviye uyumunu doğrudan etkilemektedir.

İGYTÖ, sağlık çalışanlarının tutumlarının hangi boyutlarda (örneğin, önleme, kurumsal yardım veya psikopatoloji algısı) yoğunlaştığını belirleyerek, bu alanda ihtiyaç duyulan eğitim ve farklılık çalışmaları planlanmasına rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Ölçek, geliştirme aşamasında geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür.

Yapı/Kavram

İntihar Girişiminde Bulunan Olgulara Yönelik Acil Sağlık Çalışanların Tutumları Ölçeği (İGYTÖ), sağlık çalışanlarının intihar girişimine dair tutumlarını çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Ölçek, bu karmaşık tutumu altı farklı faktör altında incelemektedir. Bu boyutlar, hem bireysel yardım etme eğilimini hem de intihar davranışının altında yatan nedenlere dair atıfları kapsamaktadır.

Yapısal olarak, ölçülen tutumun alt boyutları, intiharın önlenmesi ve tedavisi, bireysel ve

kurumsal düzeyde yardım yaklaşımları, intihar davranışına yol açan tetikleyiciler ve psikopatolojik inançlar, nedensel atıflar ve tıbbi yardımın rolü gibi temel alanları kapsamaktadır. Bu alt boyutlar, tutumun bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenlerini temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla temel bileşenler yöntemiyle faktör analizi uygulanmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett küresellik testi kullanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, Bartlett testi değeri 1669.906 ($p < 0,01$) olarak bulunmuştur. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterliliği değeri ise 0,80 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, verilerin faktör analizine uygun olduğunu ve ölçeğin yapı geçerliğine dair güçlü kanıtlar sunduğunu göstermektedir. Ayrıca, ölçek maddelerinin ölçülen davranışla ne ölçüde ilişkili olduğunu belirlemek amacıyla madde-toplam korelasyonları da hesaplanmıştır.

Güvenirlilik

GYTÖ'nün güvenilirliği, test-tekrar test yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Çalışma evreninden seçilen 37 sağlık çalışanına ölçek, 4 hafta arayla iki kez uygulanmıştır.

Uygulamalar sonucunda, birinci ve ikinci uygulamadan elde edilen puanlar arasındaki korelasyon katsayısı (test-tekrar test güvenirliliği) 0,70 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, bir ay arayla uygulanan taslak ölçeğin iki ölçüm sonucu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($s=37$; $p=0,990$). Bu yüksek korelasyon değeri ve anlamlı farkın olmaması, ölçeğin zaman içinde tutarlı ölçümler yapabildiğini ve güvenilirliğinin kanıtlandığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Yapı geçerliği kapsamında gerçekleştirilen faktör analizi, ölçeğin toplamda 28 maddeden ve 6 alt boyuttan oluştuğunu doğrulamıştır. Temel bileşenler analizi, ölçek maddelerinin teorik beklentilere uygun olarak gruplandırıldığını göstermiştir.

Bu alt boyut, sağlık çalışanlarının intihar girişimine yönelik tutumları ve farklı yönlerini temsil etmektedir: Önleme ve Koruma, Bireysel Yardım, Kurumsal Yardım, Tetikleyiciler ve Psikopatoloji, Nedensel Atıflar ve Tıbbi Yardım. KMO ve Bartlett test sonuçları, bu çok boyutlu yapının istatistiksel olarak sağlam olduğunu kanıtlamıştır.

Enstrüman Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Yazılı Anket/ z Bildirim  l  e i

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sağlık  al  anlar  (Acil Servis Personeli)

Yaş Grubu: Yetişkin (Profesyonel  al  anlar)

Popülasyon Detayları: Acil servislerde görev yapan hemşireler, doktorlar ve diğer sağlık personeli.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1=Kesinlikle kat lm yorum - 5= Tamamen Kat lm yorum).

Anahtar Kelimeler

 GYT , Acil Servis, Tutum  l   m , Psikometrik Geliştirme, Test-Tekrar Test Güvenirliği, KMO, Bartlett Testi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gülistan Er

Yazar ORCID Tan mlay c s : Bilgi mevcut değil

 leti im E-posta Adresi: gulistaner7@hotmail.com

Yaz  ma Adresi: Bilgi mevcut değil

 zinler, ücret ve Test Y li

 l  ek, 2013 yılında yay mlanm  tır. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Gülistan Er ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım ve ücret bilgileri için kaynak makaleye ba vurulmal dır.

Kaynaklar

Er, H. G.,  im ek, Z. ve Aker, A. T. (2013).  ntihar Giri iminde Bulunan Olgulara Yönelik Acil Sağlık  al  anlar n n Tutumları  l  e i'nin ( GYT ) geliştirilmesi; geçerlik ve güvenilirlik. *Turk Psikiyatri Dergisi*, 24(4), 260-265.

Makalenin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [intihar-girisimine-yonelik-tutum-olcegi-igyto-toad.pdf](#)

Makalenin yayınlandığı dergi bağlantısı: [turkpsikiyatri.com](#)

İntihar Girişiminde Bulunan Olgulara Yönelik Acil Sağlık Çalları ve Tutumlar Ölçeği Maddeleri

Ölçek, toplam 28 maddeden oluşmakta olup, 6 alt boyuta ayrılmıştır:

Önleme ve Koruma Boyutu (5 madde): İntihar girişiminin önlenmesi psikiyatrik tedavi ile mümkündür.

Bireysel Yardım Boyutu (3 madde): İntihar girişiminde bulunan hastalara yardım etmeyi severim.

Kurumsal Yardım Boyutu (2 madde): Çalıştığım birimde intihar girişiminde bulunan hastalara şefkatle yaklaşılır.

Tetikleyiciler ve Psikopatoloji Boyutu (7 madde): İntihar girişiminde bulunan birçok insan yalnızdır ve depresyondadır.

Nedensel Atıflar Boyutu (6 madde): Kişilik özellikleri intihar girişimini etkiler.

Tıbbi Yardım Boyutu (5 madde): İntihar girişiminde bulunan kişiye sağlık çalları yardım edebilir.